

4. ÓVODAPEDAGÓGUS ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: óvodapedagógus (Kindergarten Education)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat

szakképzettség:

– óvodapedagógus;

– nemzetiségi óvodapedagógus [zárójelben megjelölve a nemzetiségi (horvát, német, román, szerb, szlovák, szlovén) nyelvet, illetve a cigány-roma képzési irányultságot];

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:

– Kindergarten Educator

– Ethnic Minority (Croatian, German, Romanian, Serbian, Slovakian, Slovenian, Roma) Kindergarten Educator

választható szakirány: nemzetiségi óvodapedagógus

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

– a szak orientációja: gyakorlatorientált (60–70 százalék)

– a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit

– intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 9 kredit

– a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit

– szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 32 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása: 143/0112

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja óvodapedagógusok képzése, akik alkalmasak az óvodai nevelés feladatainak ellátására, a 3–7 éves korú gyermekek nevelésére, a pedagógusi hivatás gyakorlására.

A nemzetiségi szakirányt választó hallgatók képzésének célja a fentiekén túl, hogy végzett óvodapedagógusként képesek legyenek a 3–7 éves gyermek magyar nyelven történő nevelése mellett nemzetiségi nyelven történő nevelésére is, a korosztályhoz illeszkedően nemzetiségi identitás kialakítására, alakítására, nemzetiségi kultúra közvetítésére. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Az óvodapedagógus

a) tudása

- Rendelkezik a 3–7 éves gyermek harmonikus és komplex személyiség-kibontakoztatását, teljes körű egészségfejlesztését megalapozó és elősegítő szaktudományos és módszertani ismeretekkel.
- Ismeri az óvodai nevelés szakterületének alapvető dokumentumait, tisztában van az óvodai nevelés általános céljaival, feladataival, a tevékenységi formák tartalmaival és ezek összefüggéseivel.
- Ismeri az óvodai nevelésben alkalmazható tervezés különböző szintjeit, a tervezés elméletét és módszertanát, az egyes szintek összefüggéseit, sajátosságait.
- Alapvető ismeretei vannak a 3–7 éves gyermek érési-fejlődési folyamatának pszichológiai, biológiai tényezőiről, jellemzőiről, törvényszerűségeiről és a gyermeki tanulás sajátosságairól. Tisztában van a koragyermekkor mint az egyéni életutat megalapozó fejlődési szakasz jelentőségével, a személyiség kibontakoztatásában és az élethosszig tartó tanulásban betöltött szerepével, továbbá a fejlődést és hátránykompenzálást támogató eljárásokkal.
- Ismeri az óvodás gyermek megismerésének módszereit.
- Tájékozott a digitális kultúrában, ismeri az óvodás korosztály digitális eszközökhöz való viszonyát és azok hatását a gyermeki személyiség fejlődésére.
- Tisztában van a játéktevékenység gyermeki fejlődésben betöltött meghatározó szerepével.
- Tisztában van a művészeteknek az óvodás gyermek személyiségfejlődésében betöltött szerepével és hatásrendszerével.
- Ismeri a 3–7 éves gyermek személyiségének kibontakoztatásához, az életkori sajátosságoknak és az egyéni fejlődési ütemnek megfelelő differenciált stratégiákat és módszereket, ezek kiválasztásának és alkalmazásának szempontjait, lehetőségeit.
- Tisztában van a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció elméleti és gyakorlati ismereteivel.
- Érti az összefüggést a 3–7 éves gyermek fejlődését meghatározó spontán és tervszerű környezeti hatásrendszer, a direkt és indirekt nevelési módszerek, valamint az óvodai nevelés tevékenységi formáiban megvalósuló tanulási folyamatok között.
- Értelmezni tudja a gyermeki fejlődés szociokulturális beágyazottságát és annak hatását a pedagógiai folyamatra. Tisztában van a hátrányos helyzet komponenseivel és determinánsaival.
- Tájékozott az integráció és inklúzió kérdéskörében.
- Ismeri saját szakterületén, illetve intézménytípusában a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.

- Rendelkezik az óvodai nevelés feladatainak ellátásához szükséges alapvető család- és gyermekvédelmi, gyermekjogi ismeretekkel, tájékozott a kora gyermekkori intervenció témakörében és a segítségnyújtás lehetőségeit illetően.
- Tájékozott a pedagógiai tanácsadás módszertanában.
- Ismeri az óvodapedagógusi hivatás szakmai, etikai és jogi szabályait, társadalmilag elfogadott normáit, az óvodapedagógus szerepkörhöz tartozó kommunikáció sajátosságait és hatásrendszerét.

b) képességei

- Pedagógiai, pszichológiai, társadalomismereti és módszertani ismereteit az óvodai nevelés pedagógiai gyakorlatában adaptív módon, a gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőit, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alkalmazza.
- A 3–7 éves gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására-facilitálására, elemzésére és értékelésére.
- Megfigyeli, feltérképezi és rögzíti a 3–7 éves gyermek személyiségének, képességstruktúrájának sajátosságait és a gyermeket körülvevő családi közeg szociokulturális meghatározóit, képes az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követésére.
- Adaptív módon épít a 3–7 éves gyermekek eltérő személyiségére, előzetes tapasztalataira, tudására, kompetenciáira, életkori sajátosságaira.
- Támogatja a 3–7 éves gyermek személyiségének harmonikus kibontakoztatását, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkorszpecifikus alakítását.
- Képes az óvodáskorú gyermekek integrált, inkluzív nevelésének szakszerű támogatására, a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését segítő adekvát módszerek alkalmazására.
- A gyermeki önkifejezést, a művészeti ágakhoz kapcsolódó befogadó és alkotó tevékenységeket szakszerűen támogatja.
- Képes legalább egy egyszerű dallamhangszeren való élményszerű hangszerjátékra.
- Él a digitális környezet adta fejlesztési lehetőségekkel.
- Tevékenységében képes a fenntarthatóságra nevelés elveinek érvényesítésére.
- Az óvodai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 3–7 éves gyermek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg.
- Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát.
- A gyermekintézmény partnereivel – család, bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, szakszolgálatok, szakmai szolgáltatók, más köznevelési intézmények, fenntartó – előítélet-

mentes, kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer alakít ki, együttműködik, szakmai szituációkban szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, a gyermeket érintő problémák esetén segítséget nyújt, a megoldási lehetőségek kidolgozásában közreműködik.

– Eligazodik az óvodai nevelést szabályozó szakmai, etikai és jogi dokumentumokban, azok vonatkozó részeit mindennapi munkája során felhasználja.

c) attitűdje

– Elkötelezett a 3–7 éves gyermek és a gyermekcsoport tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését és bővítését elősegítő stratégiák, módszerek, tevékenységek megválasztása és a támogató környezet kialakítása iránt.

– Elkötelezett a 3–7 éves gyermekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.

– Személyiségét előítélet-mentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítő attitűd jellemzi, inkluzív és multikulturális szemlélettel rendelkezik, törekszik a kulturális önazonosság megőrzésének, ápolásának elősegítésére és a gyermekközösségbe történő beilleszkedés támogatására.

– Elfogadja, hogy az óvodai nevelés gyermek-, játék- és tevékenységközpontú, befogadó, az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

– Nyitott a szimbolikus önkifejezési formák irányába, művészeti tevékenységekben szívesen vesz részt.

– Igénye van az óvodai nevelési folyamat több szempontú elemzésére-értékelésére, és az eredmények tükrében a jövőbeni tervek és tevékenységek átgondolására, módosítására.

– Nyitott az újabb hazai és nemzetközi neveléstudományi kutatási eredmények, a módszertani innovációk és az információs és kommunikációs technológiák kínálta lehetőségek megismerésére és alkalmazására.

– Felelősséget vállal a gyermekek nemzeti identitásának alakításában és erősítésében.

d) autonómiája és felelőssége

– Felelősséget vállal a rábízott 3–7 éves gyermekekért, a gyermekcsoportért, a nevelési intézményben végzett tevékenységéért.

– Hatáskörében felelősséget vállal a 3–7 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.

– Felelősséggel tartozik az óvodás korú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.

– Felelősséget vállal az óvodai nevelési folyamat tervezése során hozott döntéseiről és pedagógiai tevékenységének következményeiről.

- Hatáskörében felelősséget vállal a gyermekek fenntartható fejlődésre irányuló magatartásának tudatos formálásáért.
- Reflektív óvodapedagógusként, autonóm személyiségként szakmai fejlődésének tudatos irányítója.
- Szakmai együttműködések kialakításában és fenntartásában felelősséggel működik közre.
- Óvodapedagógiai, szakmai tevékenységén túl felelősséget vállal saját intézménye küldetéséért és a hazai óvodaügy nemzetközileg is elismert értékeinek megőrzéséért.

7.1.2. A szakirányokon szerezhető további sajátos kompetenciák

7.1.2.1. Nemzetiségi óvodapedagógus szakirányon az óvodapedagógus

a) tudása

- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a korai kétnyelvűség szakterületén, és ismeri a 3–7 éves korosztály nemzetiségi nevelése során hatékonyan alkalmazható nyelvpedagógiai eljárásokat, nyelvtadási és -fejlesztési stratégiákat.
- Tisztában van saját nemzetiségi nyelvi modell szerepével, a nemzetiségi nevelési, fejlesztési célok, tartalmak, folyamatok összefüggéseivel.
- Tisztában van a 3–7 éves korú gyermekek nevelési környezetének identitást meghatározó szerepével, a nemzetiségi lét társadalmi és pedagógiai-pszichológiai vonatkozásaival.
- Ismeri a nemzetiségi óvodapedagógus tevékenységét meghatározó jogi és szakmai dokumentumokat, a nemzetiségi pedagógus szakmai, etikai és jogi szabályait, normáit.
- Tisztában van a nemzetiségi óvodai nevelés területén végzett tevékenysége társadalmi jelentőségével, felelősségével, kompetenciája lehetőségeivel és korlátaival.
- Ismeri a nemzetiség történelmét, hagyományait, irodalmát és kultúráját, civil szervezeteit.

b) képességei

- A 3–7 éves gyermekek számára nemzetiségi nyelven is óvodai tevékenységeket tervez, szervez, valósít meg.
- A 3–7 éves korosztály jellemzőinek és sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nemzetiségi nevelési, fejlesztési célokat, tartalmakat, folyamatokat.
- A nemzetiségi tartalmakhoz illeszkedő támogató tanulási környezetet teremt, fejlesztési eljárásokat választ ki, törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Népismereti, nemzetiségi tartalmak közvetítésére alkalmazni tudja e tartalmak 3–7 éves korban történő elsajátíttatásának korszerű módszertani lehetőségeit.
- Magas szintű (C1) nemzetiségi nyelvi kompetenciákkal rendelkezik.

- Szakmai műveltségét elmélyíti, nemzetiségi nyelven önállóan szakirodalmat dolgoz fel, nemzetiségi nyelvi, irodalmi, kulturális és módszertani területen önmagát fejleszti.
- Saját nemzetiségi pedagógiai tevékenysége hatását felméri és kritikusan elemzi, értékeli, szükség esetén korrigál.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzetiség nyelvének következetes használata, a tudatos, intenzív és hatékony nyelvátadás és nyelvfejlesztés iránt, a nemzetiség és a nemzetiség kulturális kincsének megismerése és átszármasztása iránt, elkötelezett a nemzetiségi tartalmak átadásához legjobban igazodó környezet megválasztása iránt.
- Nyitott a nemzetiségi tartalmak közvetítésének szempontjából innovatív pedagógiai elképzelések és megoldások, az újabb tanuláselméletek, módszerek, a technológia adta legújabb tanulási lehetőségek megismerésére és alkalmazására.
- Aktivitását a nemzetiségi közösségi célok érdekében mozgósítja, elfogadja az értékek sokszínűségét, kész részt vállalni a szakmájával kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben, nyitott a tevékenységére vonatkozó építő kritikára.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan képviseli az adott nemzetiség kultúráját, tudományosan és módszertanilag megalapozott nemzetiségi pedagógusi szerepét, nézeteit és döntéseit felelősséggel vállalja.
- Felelősséget vállal nemzetiségi kultúraközvetítő szerepéért, felelősséggel részt vállal a nemzetiségi nevelést támogató környezet megteremtéséért a 3–7 éves korú gyermekek nemzetiségi identitásának alakítása, fejlesztése érdekében.
- Szakmai tevékenységén túl felelősséget vállal intézménye nemzetiségi küldetéséért és az intézmény regionális, országos szakmai hálózatokhoz való kapcsolódásáért.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- pedagógia, pszichológia, társadalomtudomány, informatika 32–45 kredit;
- az óvodai nevelés tevékenységformáinak módszertana (játék; verselés, mesélés; ének, zene, énekes játék, gyermektánc; rajzolás, festés, mintázás, kézimunka; mozgás; a külső világ tevékeny megismerése; munka-jellegű tevékenységek) 54–72 kredit;
- óvodapedagógus szakképzettség további speciális vagy a nemzetiségi óvodapedagógus szakirány szakmai ismeretei: 32–40 kredit;

a) az óvodapedagógus szakképzettségénél: a szakma igényeinek megfelelő – így családpedagógia, integrált, inkluzív nevelés, környezeti nevelés, multi- és interkulturális

nevelés, gyermek- és gyógytestnevelés, gyógypedagógia – szakterületeken szereshető speciális ismeret;

b) nemzetiségi óvodapedagógus szakképzettségél: nemzetiségi nyelv, nemzetiségi ismeretek, kétnyelvűség elmélete és gyakorlata, nemzetiségi óvodai tevékenységek módszertanának és gyakorlatának ismeretei;

– gyakorlati képzési modul: 26–34 kredit.

8.2.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat részét képezik:

– a csoportos és egyéni gyakorlatok keretében komplex, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek tervezése, szervezése és vezetése, ezek elemzése, dokumentálása, reflexiók, önreflexiók készítése;

– az óvodapedagógus-jelölt komplex egyéni szakmai gyakorlata, aminek időtartama a hatodik félévben 8–10 hét, az összes szakmai gyakorlaton belüli kreditértéke minimum 9 kredit;

– nemzetiségi óvodapedagógus szakirányon a nemzetiségi képzés gyakorlata legalább 6 kredit.

A nemzetiségi óvodapedagógus szakirányon a szakmai gyakorlat részben nemzetiségi nyelven, nemzetiségi óvodában folyik.

8.4. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

8.4.1. A nemzetiségi óvodapedagógus a 3–7 éves gyermek magyar nyelven történő nevelése mellett felkészült a korosztály nemzetiségi nyelven történő nevelésére is.

8.4.2. A nemzetiségi óvodapedagógus szakirány tantárgyainak oktatása és vizsgái – beleértve a záróvizsgát is – az adott nemzetiségi nyelven folynak. A német nemzetiségi óvodapedagógus képzés esetében a teljes képzés ötven százaléka német nyelven folyik.

8.4.3. A nemzetiségi szakirányon a szakképzettség megszerzéséhez az adott nemzetiség nyelvéből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.